

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2024. január 30.*

„Előzetes döntéshozatal – A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség – Bevándorlási politika – Családegyesítési jog – 2003/86/EK irányelv – A 10. cikk (3) bekezdésének a) pontja – Kísérő nélküli kiskorú első fokú egyenes ági felmenő rokonaival való családegyesítése – A 2. cikk f) pontja – A »kísérő nélküli kiskorú« fogalma – Családegyesítő, aki a kérelem benyújtásának időpontjában kiskorú, de a családegyesítési eljárás során nagykorúvá válik – A kiskorú minőség értékelése szempontjából releváns időpont – A családegyesítés iránti kérelem benyújtására vonatkozó határidő – A családegyesítő nagykorú lánytestvére, aki súlyos betegsége folytán állandó szülői gondozást igényel – A kísérő nélküli kiskorú családegyesítéshez való jogának hatékony érvényesülése – A 7. cikk (1) bekezdése – A 12. cikk (1) bekezdésének első és harmadik albekezdése – A családegyesítés további feltételekhez való kötésének lehetősége”

A C-560/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgericht Wien (bécsi közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2020. október 26-án érkezett, 2020. szeptember 25-i határozatával terjesztett elő a

CR,

GF,

TY

és

a **Landeshauptmann von Wien**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, L. Bay Larsen elnökhelyettes, A. Arabadjiev, A. Prechal, E. Regan, T. von Danwitz, O. Spineanu-Matei tanácselnökök, M. Ilešič, J.-C. Bonichot, L. S. Rossi (előadó), I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, N. Wahl és M. Gavalec bírák,

főtanácsnok: A. M. Collins,

hivatalvezető: M. Krausenböck tanácsos,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2023. február 14-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- CR, GF és TY képviselőiben J. Ecker Rechtsanwältin és D. Bernhart, az osztrák Vöröskereszt főtitkársága családintegrációs osztályának vezetője,
- az osztrák kormány képviselőiben A. Posch, J. Schmoll, C. Schweda és V.-S. Strasser, meghatalmazotti minőségben,
- a holland kormány képviselőiben M. K. Bulterman, M. H. S. Gijzen és C. S. Schillemans, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőiben C. Cattabriga, J. Hottiaux és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2023. május 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a családintegrációs jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv (HL 2003. L 251., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 224. o.) 2. cikke f) pontjának, 7. cikke (1) bekezdésének, 10. cikke (3) bekezdése a) pontjának, valamint 12. cikke (1) bekezdésének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a szíriai állampolgárságú CR és GF, valamint lányuk, TY és a Landeshauptmann von Wien (Bécs tartományfőnöke, Ausztria) között folyamatban lévő eljárásban terjesztették elő, amelynek tárgyát az képezi, hogy az utóbbi elutasította a CR, GF és TY által az Ausztriában menekült jogállással rendelkező RI-vel, aki CR és GF fia és TY testvére, történő családintegrációs céljából nemzeti vízum kiállítása iránt benyújtott kérelmeket.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2003/86 irányelv (2), (4) és (6)–(10) preambulumbekkezdése a következőket mondja ki:
„(2) A családintegrációval kapcsolatos intézkedéseket a több nemzetközi jogi okmányban megállapított, a család védelmére és a családi élet tiszteletben tartására irányuló kötelezettségnek megfelelően kell elfogadni. Ez az irányelv tiszteletben tartja az alapvető jogokat, és betartja különösen az [emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950. november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJE)] 8. cikkében és az Európai Unió alapjogi chartájában [a továbbiakban: Charta] elismert elveket.

[...]

- (4) A családegyesítés a családi élet lehetővé tételének szükséges eszköze. Segít kialakítani a harmadik országok állampolgárainak a tagállamba való beilleszkedését megkönnyítő társadalmi-kulturális stabilitást, és ez egyúttal a gazdasági és társadalmi kohéziónak, mint a Szerződésben megállapított alapvető közösségi célkitűzésnek az elősegítését is szolgálja.

[...]

- (6) A család védelme és a családi élet kialakítása vagy megőrzése érdekében, a családegyesítési jog gyakorlásának lényeges feltételeit közös ismérvek alapján kell meghatározni.
- (7) A tagállamoknak ezt az irányelvet kell alkalmazniuk az együttesen beutazó családokra is.
- (8) Különös figyelmet kell fordítani a menekültek helyzetére, a tekintetben, hogy milyen okok miatt kellett országukat elhagyniuk, és milyen okok akadályozták meg azt, hogy ott rendes családi életet éljenek. Ezért előnyösebb feltételeket kell megállapítani családegyesítési joguk gyakorlására.
- (9) A családmag, vagyis a házastárs és a kiskorú gyermekek esetében, minden esetben a családegyesítést kell alkalmazni.
- (10) A tagállamok határozhatnak arról, hogy engedélyezni kívánják-e a családegyesítést az egyenes ági felmenő rokonokra, a felnőtt, nem házas gyermekekre, az élettársakra, valamint poligám házasságok esetében a további házastárs kiskorú gyermekeire és a családegyesítőre. Amennyiben a tagállam engedélyezi e személyek családegyesítését, ez nem érinti az e rendelkezés hatálya alá tartozó esetekben a családi kapcsolatok fennállását el nem ismerő tagállamok azon lehetőségét, hogy – a vonatkozó EK-jogszabályokban meghatározottak szerint – egy másik tagállamban való tartózkodási jog tekintetében ne nyújtsák az említett személyek számára a családtagokat megillető elbánást”.

- 4 A 2003/86 irányelv 1. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ezen irányelv célja a családegyesítési jognak a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó harmadik országok állampolgárai által történő gyakorlása feltételeinek meghatározása”.

- 5 Ezen irányelv 2. cikke értelmében:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

- c) »családegyesítő«: egy harmadik országnak egy tagállamban jogszerűen tartózkodó állampolgára, és aki vagy akinek családtagjai az együttélés érdekében családegyesítésért folyamodnak;

[...]

f) »kísérő nélküli kiskorú«: egy harmadik ország olyan állampolgárai, vagy olyan hontalanok, akik tizennyolcadik életévüket még nem töltötték be, és akik a tagállam területére a jog vagy a szokás alapján felelős felnőtt kísérete nélkül érkeznek, mindaddig, amíg ilyen személy tényleges felügyelete alá nem kerülnek, továbbá azok a kiskorúak, akiket a tagállam területére való beutazásuk után hagytak kíséret nélkül”.

6 Az említett irányelv 4. cikke előírja:

„(1) A tagállamok – ezen irányelv alapján és a IV. fejezetben, valamint a 16. cikkben megállapított feltételeknek való megfelelésre is figyelemmel – a következő családtagok beutazását és tartózkodását engedélyezik:

a) a családegyesítő házastársa;

b) a családegyesítő és házastársa kiskorú gyermekei, beleértve azokat a gyermekeket is, akiket vagy az érintett tagállam illetékes hatóságai által hozott határozattal, vagy az illető tagállam nemzetközi kötelezettségei miatt automatikusan végrehajtható határozattal, vagy olyan határozattal összhangban fogadtak örökbe, amelyet a nemzetközi kötelezettségekkel összhangban el kell ismerni;

[...]

Az e cikkben említett kiskorú gyermekek életkora nem haladhatja meg az érintett tagállam joga által megállapított nagykorúsági életkort, és nem lehetnek házasságok.

[...]

(2) A tagállamok – ezen irányelv értelmében és a IV. fejezetben megállapított feltételeknek való megfelelésre is figyelemmel – törvény vagy rendelet útján a következő családtagok beutazását és tartózkodását engedélyezhetik:

a) a családegyesítő vagy házastársa első fokú egyenes ági felmenő rokonai, amennyiben az ő eltartottjai, és a származás szerinti országban nem részesülnek megfelelő családi támogatásban;

b) a családegyesítő vagy házastársa felnőtt, nem házas gyermekei, ha egészségi állapotuk miatt képtelenek saját magukról gondoskodni.

[...]”

7 Ugyanezen irányelv 5. cikke ekként rendelkezik:

„(1) A tagállamok határozzák meg, hogy a családegyesítési jog gyakorlása érdekében a beutazásra és a tartózkodásra irányuló kérelmet az érintett tagállam illetékes hatóságaihoz a családegyesítő vagy a családtag, illetve a családtagok nyújtsák-e be.

[...]

(5) A kérelem elbírálása során a tagállamok megfelelő figyelmet fordítanak a kiskorú gyermekek érdekeire [helyesen: mindenek felett álló érdekeire].”

8 A 2003/86/EK irányelv 7. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) Amikor a családegyesítési kérelmet benyújtják, az érintett tagállam előírhatja a kérelmet benyújtó személy számára, hogy szolgáltatson bizonyítékot arra nézve, hogy a családegyesítő rendelkezik a következőkkel:

- a) az ugyanabban a régióban egy hasonló család számára szabványosnak tekintett, az érintett tagállamban hatályos általános egészségügyi és biztonsági előírásoknak megfelelő szálláshely;
- b) saját maga és családtagjai számára az érintett tagállamban az állampolgárok számára általában biztosított valamennyi kockázatra kiterjedő betegségbiztosítás [helyesen: egészségbiztosítás];
- c) az érintett tagállam szociális segélyek rendszeréhez [helyesen: szociálissegély-rendszeréhez] történő folyamodás nélkül a saját maga és családtagjai eltartásához elégséges állandó és rendszeres források. A tagállamok e forrásokat jellegükre és rendszerességükre hivatkozással értékelik, és figyelembe vehetik a nemzeti minimálbér és minimálnyugdíj szintjét, valamint a családtagok számát”.

9 Ezen irányelv 10. cikkének (2) bekezdése és (3) bekezdésének a) pontja pontosítja:

„(2) A tagállamok engedélyezhetik a 4. cikkben nem említett egyéb családtagok családegyesítését, ha azok a menekült eltartottjai.

(3) Ha a menekült kísérő nélküli kiskorú, a tagállamok:

- a) családegyesítési célból a 4. cikk (2) bekezdésének a) pontjában megállapított feltételek alkalmazása nélkül engedélyezik a kiskorú első fokú, egyenes ági felmenő rokonainak beutazását és tartózkodását;

[...]”

10 Az említett irányelv 12. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A 7. cikktől eltérve, a tagállamok nem írják elő a menekült, illetve családtagja/családtagjai számára, hogy a 4. cikk (1) bekezdésében említett családtagokra vonatkozó kérelem tekintetében bizonyítékot szolgáltatassanak arra nézve, hogy a menekült megfelel a 7. cikkben megállapított követelményeknek.

A nemzetközi kötelezettségek sérelme nélkül, ha a családegyesítés lehetséges egy olyan harmadik országban, amellyel a családegyesítő, illetve családtagja különleges kapcsolatokkal rendelkezik, a tagállamok előírhatják az első albekezdésben említett bizonyítékok szolgáltatását.

A tagállamok előírhatják a menekült számára, hogy tegyen eleget a 7. cikk (1) bekezdésében említett feltételeknek, ha a családegyesítésre irányuló kérelmet nem nyújtják be a menekültstátus megadása után három hónapon belül.”

Az osztrák jog

- 11 A 2005. augusztus 16-i Bundesgesetz über die Niederlassung und den Aufenthalt in Österreich (Niederlassungs- und Aufenthaltsgesetz – NAG) (az Ausztriában való letelepedésről és tartózkodásról szóló szövetségi törvény (BGBl. I, 100/2005) az alapjogvita tekintetében alkalmazandó változata (a továbbiakban: NAG) „A tartózkodási engedély megszerzésének feltételei” című 11. cikkében így rendelkezik:

„[...]

(2) Külföldi személy számára tartózkodási engedély csak akkor adható, ha

[...]

2. e személy igazol a hasonló méretű család esetében átlagosnak tekintett szálláshelyhez való jogot;

3. valamennyi kockázatra kiterjedő egészségbiztosítással rendelkezik, szintén Ausztriában;

4. tartózkodása nem róhat pénzügyi terhet valamely területi önkormányzatra;

[...]

(3) A tartózkodási engedély abban az esetben is megadható, ha az (1) bekezdés 3., 5. vagy 6. pontja szerinti elutasítási ok áll fenn, vagy a (2) bekezdés 1–7. pontjában foglalt valamely feltétel nem teljesül, ha ez az [EJEE] 8. cikke értelmében vett magán- és családi élet fenntartásához szükséges [...].”

- 12 E törvénynek „A családjegyesítésre vonatkozó rendelkezések” című 46. §-a kimondja:

„(1) A tartózkodási engedélyt »Rot-Weiss-Rot« Karte plusz” (»fehérvörös-vörös – kártya plusz«) formájában kell megadni harmadik országbeli állampolgárok családtagjai számára, amennyiben e családtagok megfelelnek az első részben előírt feltételeknek, és

[...]

2. a kvóták továbbra is rendelkezésre állnak, és a családjegyesítő:

[...]

c) menekült jogállással rendelkezik, és [a 2005. augusztus 16-i Bundesgesetz über die Gewährung von Asyl (a menedékjogról szóló szövetségi törvény; BGBl. I, 100/2005. sz.)] alapügyre alkalmazandó változata [a továbbiakban: AsylG] nem alkalmazandó [...].”

- 13 Az AsylG „A családi eljárás Ausztriában” című 34. §-ának (2) és (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) A külföldi menekültként elismert családtagjának kérelmére a hatóságnak határozatban el kell ismernie a külföldi menekült jogállását, ha:

1. e külföldi nem követett el bűncselekményt, és

[...]

3. az említett jogállást elismerő külföldivel szemben nincs folyamatban a menekült jogállás visszavonása iránti eljárás (7. cikk).

[...]

(4) A hatóságnak külön kell megvizsgálnia a menedékkérő családtagjai által benyújtott kérelmeket; az eljárásokat egyesítik; a (2) és (3) bekezdésben foglalt feltételek mellett valamennyi családtag azonos védelemben részesül. [...]

- 14 E törvény „Képviselő hatóságokhoz benyújtott beutazási kérelem” című 35. §-ának szövege a következő:

„(1) A menekültként elismert és külföldön tartózkodó külföldinek az (5) bekezdés szerinti családtagja a nemzetközi védelem iránti kérelemnek az e törvény 2. §-a (1) bekezdésének 13. pontjával összefüggésben értelmezett 34. §-a (1) bekezdésének 1. pontja alapján történő benyújtása céljából beutazási engedély iránti kérelmet nyújthat be a külföldi konzuli képviseletért felelős osztrák hatósághoz (képviseleti hatóság). Ha a beutazási engedély iránti kérelmet a menekült jogállás végleges megadását követő három hónapon túl nyújtják be, a 60. § (2) bekezdésének 1–3. pontjában előírt feltételeknek kell teljesülniük.

[...]

(2a) Ha a kérelmező olyan kísérő nélküli kiskorú egyik szülője, aki menekültként vagy kiegészítő védelemben részesült, a 60. cikk (2) bekezdésének 1–3. pontjában előírt feltételeket teljesítettnek kell tekinteni.

[...]

(5) Az [AsylG 17. §-ának (1) és (2) bekezdése] értelmében családtag az a személy, aki e kérelem benyújtásának időpontjában menekült jogállást vagy kiegészítő védelmet élvező külföldi kiskorú gyermekének, házastársának vagy kiskorú gyermekének szülője, feltéve, hogy, házastársak esetén, már az említett külföldi beutazását megelőzően házasok voltak; ez vonatkozik a bejegyzett élettársakra is, ha ez az élettársi kapcsolat már a külföldi beutazása előtt bejegyzésre került”.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 15 RI, aki 1999. szeptember 1-jén született, kísérő nélküli kiskorúként 2015. december 31-én érkezett Ausztriába, és 2016. január 8-án az AsylG alapján nemzetközi védelem iránti kérelmet terjesztett elő. A Bundesamts für Fremdenwesen und Asyl (idegenrendészeti és menekültügyi szövetségi hivatal, Ausztria) RI részére menekültstátuszt adott, és erről 2017. január 5-én értesítette őt. E határozat 2017. február 2-án emelkedett jogerőre.

- 16 2017. április 6-án, azaz három hónappal és egy nappal az említett határozat közlését követően, RI szülei, CR és GF, valamint nagykorú lánytestvére, TY kérelmet nyújtottak be Ausztria szíriai nagykövetségéhez az iránt, hogy családegyesítés céljából beutazhassanak Ausztriába, és RI-vel együtt ott tartózkodhassanak az AsylG 35. cikke alapján (a továbbiakban: első beutazási és tartózkodási kérelmek). RI e kérelmek benyújtásának időpontjában még kiskorú volt. E nagykövetség mindazonáltal, 2018-án közölt határozatával elutasította e kérelmeket azzal az indokkal, hogy RI a családegyesítési eljárás során nagykorúvá vált. E határozat ellen nem nyújtottak be fellebbezést, és az 2018. június 26-án jogerőre emelkedett.
- 17 2018. július 11-én CR, GF és TY a NAG 46. §-a (1) bekezdésének 2. pontja alapján családegyesítés céljából tartózkodási engedély iránti kérelmet nyújtott be (a továbbiakban: második beutazási és tartózkodási kérelmek) a Landeshauptmann von Wienhez (Bécs tartományfőnöke, Ausztria). CR és GF e tekintetben a 2003/86/EK irányelvből eredő jogaikra hivatkozott, míg TY az EJEE 8. cikkére alapozta kérelmét. Bécs tartományfőnöke 2020. április 20-i határozataival elutasította e kérelmeket, mivel azokat nem a menekültstátusz RI-nek való elismerését követő három hónapon belül nyújtották be.
- 18 CR, GF és TY (a továbbiakban: felperesek) a Verwaltungsgericht Wien (bécsi közigazgatási bíróság), a kérdést előterjesztő bíróság előtt megtámadta ezeket a határozatokat.
- 19 E bíróság először is kételyeket táplál a tekintetben, hogy a felperesek a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján jogosultak-e a családegyesítésre, mivel RI a családegyesítési eljárás során nagykorúvá vált. A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben úgy véli, hogy a Bíróságnak a 2018. április 12-i A és S ügyben (C-550/16, EU:C:2018:248, 64. pont), olyan helyzetre vonatkozóan nyújtott értelmezését, amikor egy kísérő nélküli kiskorú nagykorúvá válik a menekültügyi eljárás során, tehát magát a családegyesítés iránti kérelem benyújtását megelőzően, át kell-e ültetni egy olyan helyzetre, mint amely az alapügyben szerepel, amikor a családegyesítő még kiskorú e kérelem benyújtásának időpontjában, és ekként, ugyancsak e második helyzetben, a családegyesítési jog alapítható e rendelkezésre.
- 20 Abban az esetben, ha a Bíróság e megállapítást megerősíti, a kérdést előterjesztő bíróság másodszor arra keres választ, hogy az a pontosítás, amelyet ezen ítélet 61. pontjában Bíróság nyújtott, és amely szerint az 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontján alapuló, olyan családegyesítő által benyújtott családegyesítés iránti kérelmet, aki a menekültügyi eljárás során nagykorúvá vált, főszabály szerint három hónapos határidőn belül kell benyújtani azon időponttól kezdődően, amelyben az érintettet menekültként elismerték, akkor alkalmazni kell-e egy olyan családegyesítő helyzetére, aki családegyesítési eljárás során nagykorúvá vált. Elképzelhető ugyanis, hogy ilyen helyzetben e határidő nem nyílik meg azt megelőzően, hogy a menekült nagykorúvá válna. Következésképpen e határidőt mindenképpen betartják, ha, mint a jelen ügyben, a családegyesítő még kiskorú volt a családegyesítés iránti kérelem benyújtásának időpontjában.
- 21 Ezzel szemben akkor, ha e határidőt e helyzetre is alkalmazni kell, és azt attól a naptól kell számítani, amikor az érintett kiskorú számára elismerték a menekült jogállást, a kérdést előterjesztő bíróság harmadszor arra keres választ, hogy e határidőt úgy kell-e tekinteni, hogy azt betartották, amennyiben, mint a jelen ügyben, három hónap és egy nap telt el a családegyesítő menekült jogállását elismerő határozat közlése és az első beutazási és tartózkodási kérelmek benyújtása között, amelyek tekintetében e bíróság álláspontja szerint e határidő betartását

vizsgálni kell. A kérdést előterjesztő bíróság ezzel kapcsolatban különösen azon szempontokat kívánja megismerni, amelyeket alkalmazni kell annak értékelése során, hogy egy családegyesítés iránti kérelmet határidőn belül nyújtottak-e be.

- 22 Negyedszer a kérdést előterjesztő bíróságban felmerül, hogy a 2003/86 irányelv 7. cikkében előírt feltételek, vagyis hogy a családegyesítőnek rendelkeznie kell először is maga és családja számára szabványosnak tekintett szálláshellyel, másodszor saját maga és családtagjai számára az érintett tagállamban valamennyi kockázatra kiterjedő egészségbiztosítással, harmadszor az érintett tagállam szociálissegély-rendszeréhez történő folyamodás nélkül a saját maga és családtagjai eltartásához elégséges állandó és rendszeres forrásokkal, ugyancsak megkövetelhetők-e az ezen irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja címén történő családegyesítés esetén. E tekintetben e bíróságot az a kérdés is foglalkoztatja, hogy az említett feltételek teljesítése megkövetelésének lehetősége függ-e attól, hogy a családegyesítés iránti kérelmet az említett irányelv 12. cikke (1) bekezdésének harmadik elbekezdésében előírt három hónapos határidő letelte után nyújtották-e be.
- 23 Ötödször a kérdést előterjesztő bíróság kiemeli, hogy az alkalmazandó osztrák jog értelmében TY mint RI családegyesítő nővére nem számít „családtagnak”, akit megillet a családegyesítéshez való jog. E bíróság kiemeli ugyanakkor, hogy a szüleivel Szíriában élő TY cerebrális parézisben szenved, amelynek következtében folyamatosan kerekesszékre és napi személyes gondozásra szorul, beleértve az étkezéshez nyújtott segítséget is. E gondozást lényegében édesanyja, CR nyújtja a számára, mivel TY a jelenlegi lakóhelyén nem fordulhat szociális gondozó hálózathoz az említett gondozás nyújtása céljából. E körülmények között TY szülei lányukat nem hagyhatnák Szíriában, ahol nem lakik egyetlen más családtag sem.
- 24 A kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy tekintettel RI nővéreinek betegsége folytán sajátos helyzetére, RI szülei ténylegesen arra kényszerülnek, hogy lemondjanak a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjából eredő családegyesítési jogukról, amennyiben nem kap TY is tartózkodási engedélyt.
- 25 Végül az említett bíróság kiemeli, hogy az osztrák jog értelmében esetlegesen, a jogi feltételek teljesülésének hiányában is nyújtható tartózkodási engedély a családegyesítő nagykorú lánytestvére számára az EJEE 8. cikke szerinti magánélethez és családi élethez való joghoz kapcsolódó kényszerítő indokok folytán. Mindazonáltal, amennyiben a tartózkodási engedély megadásához való, közvetlenül az uniós jogból eredő jog túlmehet az EJEE 8. cikke által nyújtott védelmen, szükség van annak meghatározására, hogy TY hivatkozhat-e ilyen jogra.
- 26 E körülmények között a Verwaltungsgericht Wien (bécsi közigazgatási bíróság, Ausztria) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Hivatkozhatnak-e a menedékjog iránti kérelmét kísérő nélküli külföldi kiskorúként benyújtó és még kiskorúként menedékjogban részesülő harmadik országbeli állampolgár szülei a [2003/86 irányelv] ezen irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjával összhangban értelmezett 2. cikkének f) pontjára azután is, hogy a menekült a menedékjog megadását követően, azonban a tartózkodási engedélynek a szülei részére történő megadására irányuló eljárás során nagykorúvá vált?

- 2) Amennyiben az első kérdésre igenlő választ kell adni: szükséges-e ilyen esetben az, hogy a harmadik országbeli állampolgár szülei a Bíróság 2018. április 12-i A és S ítéletében ([EU:C:2018:248,] C-550/16, 61. pont) említett, családegyesítés iránti kérelem benyújtására vonatkozó »[azon időponttól kezdődő,] főszabály szerint három hónapos határidő[t betartsák] [...], amelyben az érintett kiskorút menekültként elismerték«?
- 3) Amennyiben az első kérdésre igenlő választ kell adni: meg kell-e adni a tartózkodási engedélyt közvetlenül az uniós jog alapján a menekült jogállásúként elismert személy nagykorú, harmadik ország állampolgárságával rendelkező lánytestvérének, ha a menekült szülei a tartózkodási engedélynek a menekült nagykorú lánytestvére részére történő megadásának megtagadása esetében ténylegesen arra kényszerülnének, hogy lemondjanak a [2003/86] irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti családegyesítési jogukról, mivel a menekült e nagykorú lánytestvére egészségi állapota miatt mindenképpen állandó szülői gondozásra szorul, és ezért nem maradhat egyedül a származási országban?
- 4) Amennyiben a második kérdésre igenlő választ kell adni: milyen szempontokat kell figyelembe venni annak időbeli megfelelőség szempontjából történő értékelése során, hogy az ilyen családegyesítés iránti kérelmet a Bíróság 2018. április 12-i A és S ítéletében ([EU:C:2018:248,] C-550/16, 61. pont) foglalt megállapítások értelmében »főszabály szerint« három hónapon belül nyújtották-e be?
- 5) Amennyiben a második kérdésre igenlő választ kell adni: hivatkozhatnak-e a menekült szülei a [2003/86] irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti családegyesítési jogukra azután is, hogy a kiskorú személy menekültkénti elismerésének napja és családegyesítés iránti kérelmük között három hónap és egy nap telt el?
- 6) Megkövetelheti-e főszabály szerint a menekült szüleitől a tagállam a [2003/86] irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti családegyesítési eljárásban, hogy teljesítsék a [2003/86] irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeket?
- 7) Független-e a [2003/86] irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében említett feltételek teljesítésének a [2003/86] irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti családegyesítés során történő megkövetelése attól, hogy a [2003/86] irányelv 12. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése értelmében a családegyesítésre irányuló kérelmet a menekültstátusz megadása után három hónapon belül nyújtották-e be?”

A Bíróság előtti eljárás

- 27 2021. július 9-én a Bíróság elnöke az eljárást befejező határozatnak a C-273/20. és C-355/20. sz. egyesített ügyekben, valamint a C-279/20. sz. ügyben való meghozataláig felfüggesztette a jelen ügyben folyamatban lévő eljárást.
- 28 2022. augusztus 8-i határozatával a Bíróság elnöke értesítette a kérdést előterjesztő bíróságot a 2022. augusztus 1-jei Bundesrepublik Deutschland (Kiskorú menekültszel való családegyesítés) (C-273/20 és C-355/20, EU:C:2022:617), valamint a 2022. augusztus 1-jei Bundesrepublik Deutschland (Nagykorúvá vált gyermek családegyesítése) (C-279/20, EU:C:2022:618) ítéletről, és felhívta, hogy tájékoztassa arról, hogy ezen ítéletek fényében részben vagy egészben fent kívánja-e tartani előzetes döntéshozatal iránti kérelmét.

- 29 A Bíróság hivatalához 2022. szeptember 6-án érkezett 2022. augusztus 30-i levelével a kérdést előterjesztő bíróság jelezte, hogy fenntartja előzetes döntéshozatal iránti kérelmét, de az első kérdésre már nem kér választ, mivel az említett ítéletekre tekintettel, e kérdésre igenlő válasz adandó. E bíróság kifejtette e tekintetben, hogy mivel álláspontja szerint teljesül az a feltétel, amelyhez második és harmadik kérdését kötötte, e kérdésekre válaszolni kell.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

A második kérdésről

- 30 Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontját akként kell-e értelmezni, hogy ahhoz, hogy e rendelkezés alapján családegyesítési jogra hivatkozassanak, és ekként az ebben foglaltaknál kedvezőbb feltételekben részesüljenek, az említett rendelkezés megköveteli kísérő nélküli kiskorú első fokú egyenes ági felmenő rokonaitól (a továbbiakban: szülők), hogy az e kiskorúval való családegyesítés céljából beutazási és tartózkodási kérelmet nyújtsanak be meghatározott határidőn belül, amennyiben e menekült még kiskorú e kérelem benyújtásának időpontjában, de a családegyesítési eljárás során nagykorúvá válik.
- 31 Emlékeztetni kell arra, hogy a 2003/86 irányelv célja annak 1. cikke értelmében a családegyesítési jognak a tagállamok területén jogszerűen tartózkodó harmadik országok állampolgárai által történő gyakorlása feltételeinek meghatározása.
- 32 E tekintetben ezen irányelv (8) preambulumbekkezdéséből az következik, hogy az irányelv kedvezőbb feltételeket ír elő a menekültek számára ezen, családegyesítési jog gyakorlására, mivel az ő helyzetükre különös figyelmet kell fordítani a tekintetben, hogy milyen okok miatt kellett országukat elhagyniuk, és milyen okok akadályozták meg azt, hogy ott rendes családi életet éljenek.
- 33 Ezen előnyösebb feltételek egyike a menekült elsőfokú egyenes ági felmenőivel való családegyesítésre vonatkozik. Ugyanis, amint azt a Bíróság már megállapította, míg a 2003/86 irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a) pontja értelmében az ilyen családegyesítés főszabály szerint az egyes tagállamok mérlegelésének tárgyát képezi, és annak többek között az a feltétele, hogy az elsőfokú egyenes ági felmenők a családegyesítő eltartottjai legyenek, és a származás szerinti országban ne részesüljenek a szükséges családi támogatásban, ezen irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja e főszabály alóli kivételként a kísérő nélküli kiskorúak tekintetében előírja az ilyen családegyesítéshez való jogot, amely tekintetében a tagállamok nem rendelkeznek mérlegelési mozgástérrel, és amelyre nem vonatkoznak az ezen 2. cikk a) pontjában előírt feltételek. Az említett 10. cikk (3) bekezdésének a) pontja ekként kifejezetten fokozott védelem biztosítását célozza a menekültek közül azok tekintetében, akik kísérő nélküli kiskorúnak minősülnek (2018. április 12-i A és S ítélet, C-550/16, EU:C:2018:248, 33., 34. és 44. pont).
- 34 2018. április 12-i A és S ítéletében (C-550/16, EU:C:2018:248, 64. pont) a Bíróság már kimondta, hogy a 2003/86 irányelv 2. cikkének bevezető fordulatát és f) pontját, amely a „kísérő nélküli kiskorú” fogalmát határozza meg, ezen irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjával összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy e rendelkezés értelmében „kiskorúnak” kell minősíteni az olyan, harmadik ország állampolgárságával rendelkező vagy hontalan személyt, aki 18. életévét

még nem töltötte be abban az időpontban, amikor a tagállam területére érkezett és a menedékjog iránti kérelmét ezen államban benyújtotta, de aki a menekültügyi eljárás során nagykorúvá válik, és ezt követően menekült jogállást ismernek el a számára.

- 35 Ugyanis a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjában előírt családegyesítési jognak az attól való függővé tétele, hogy az illetékes hatóság mikor fogadja el formálisan az érintett személy menekült jogállását elismerő határozatot, és így attól való függővé tétele, hogy e hatóság a nemzetközi védelem iránti kérelmet milyen gyorsasággal intézi, veszélyeztetné e rendelkezés hatékony érvényesülését, és ellentétes lenne nemcsak ezen irányelv céljával, amely a családegyesítés elősegítésében és a menekültek – többek között a kísérő nélküli kiskorúak – számára e tekintetben nyújtott különleges védelemben áll, hanem az egyenlő bánásmód és a jogbiztonság elvével is (2018. április 12-i A és S ítélet, C-550/16, EU:C:2018:248, 55. pont).
- 36 Ezenkívül ki kell emelni, hogy ugyanezen megfontolások *a fortiori* alkalmazandók az olyan helyzetre, amikor a kísérő nélküli kiskorú nem a menekültügyi eljárás, hanem a családegyesítési eljárás során válik nagykorúvá. Így az ilyen kiskorú menekült hivatkozhat a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjára a szüleivel az e rendelkezésben előírt kedvezőbb feltételek alapján történő családegyesítés érdekében, anélkül hogy az érintett tagállam elutasíthatná a családegyesítés iránti kérelmet azzal az indokkal, hogy az érintett kiskorú az e kérelemre vonatkozó határozat meghozatalának időpontjában már nem kiskorú (lásd ebben az értelemben: 2022. augusztus 1-jei Bundesrepublik Deutschland [Kiskorú menekülttel való családegyesítés] ítélet, C-273/20 és C-355/20, EU:C:2022:617, 52. pont).
- 37 Mindemellett a 2018. április 12-i A és S ítéletben (C-550/16, EU:C:2018:248, 61. pont) a Bíróság azt is kimondta, hogy mivel a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjával ellentétes lenne, ha egy olyan menekült, aki a kérelme időpontjában kísérő nélküli kiskorúnak minősült, de az eljárás során nagykorúvá vált, időkorlát nélkül hivatkozhatna az e rendelkezés által biztosított előnyre a családegyesítés elérése érdekében, az erre irányuló kérelmét észszerű határidőn belül kell előterjeszteni. E tekintetben a Bíróság kiemeli, hogy az ilyen észszerű határidő meghatározásához az ezen irányelv 12. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében foglalt hasonló szövegben az európai uniós jogalkotó által alkalmazott megoldás útmutatást nyújt, így meg kell állapítani, hogy az említett irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontján alapuló családegyesítés iránti kérelmet az ilyen helyzetben főszabály szerint három hónapos határidőn belül kell benyújtani azon időponttól kezdődően, amelyben az érintett kiskorút menekültként ismerték el.
- 38 Márpedig a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vonatkozóan táplál kételyeket, hogy e határidőt tiszteletben kell-e tartani az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között is, nevezetesen olyan helyzetben, amikor az érintett menekült kiskorú volt a családegyesítés iránti kérelem benyújtásának időpontjában, de nagykorúvá vált az e kérelemre vonatkozó eljárás során.
- 39 E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a jelen ítélet 37. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy az e határidő betartására vonatkozó követelmény azon kockázat elkerülésére irányul, hogy a családegyesítési jogra bármilyen időbeli korlát nélkül lehessen hivatkozni olyan helyzetben, ha a menekült nagykorúvá vált már a menekültügyi eljárás során, tehát még a családegyesítés iránti kérelem benyújtását megelőzően.
- 40 Ugyanakkor, amint azt az Európai Bizottság hangsúlyozta, ilyen kockázat nem áll fenn abban az esetben, ha az érintett menekült a családegyesítési eljárás során válik nagykorúvá. Ezenkívül, tekintettel a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdése a) pontjának céljára, amely kifejezetten a kísérő nélküli kiskorúak szüleikkel való családegyesítésének elősegítése annak érdekében, hogy

különös kiszolgáltatottságuk miatt fokozott védelmet biztosítsanak számukra, az e rendelkezésen alapuló családegyesítés iránti kérelem nem tekinthető elkésztettnek, ha azt akkor nyújtották be, amikor az érintett menekült még kiskorú volt. Így e célra tekintettel az ilyen kérelem benyújtásának határideje nem nyílhat meg azelőtt, hogy az érintett menekült nagykorúvá válna.

- 41 Következésképpen amíg a menekült kiskorú, szülei a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján családegyesítési célú beutazási és tartózkodási kérelmet nyújthatnak be anélkül, hogy be kellene tartaniuk az e rendelkezésben előírt kedvezőbb feltételekben való részesülésre vonatkozó határidőt.
- 42 Ebből az következik, hogy a jelen ügyben nem releváns az a körülmény, hogy a családegyesítési célú beutazás és tartózkodás iránti első kérelmeket az alapeljárás felperesei több mint három hónappal a családegyesítő menekült jogállását elismerő határozat közlését követően nyújtották be, mivel e családegyesítő e kérelmek benyújtásának időpontjában kiskorú volt. Ily módon – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálat függvényében – a jelen ítélet 16. pontjában említett, e kérelmeket elutasító határozat nem tűnik összeegyeztethetőnek a 2003/86 irányelv rendelkezéseivel.
- 43 A fentiekre tekintettel a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy ahhoz, hogy e rendelkezés alapján családegyesítési jogra hivatkozassanak, és ekként az ebben foglaltaknál kedvezőbb feltételekben részesüljenek, az említett rendelkezés nem követeli meg a kíséző nélküli kiskorú első fokú egyenes ági felmenő rokonaitól, hogy az e kiskorúval való családegyesítés céljából beutazási és tartózkodási kérelmet nyújtsanak be meghatározott határidőn belül, amennyiben e menekült még kiskorú e kérelem benyújtásának időpontjában, de a családegyesítési eljárás során nagykorúvá válik.

A negyedik és az ötödik kérdésről

- 44 Negyedik és ötödik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy milyen szempontok alapján kell értékelni, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontján alapuló családegyesítés iránti kérelmet határidőn belül nyújtották-e be.
- 45 Amint arra e bíróság rámutat, e kérdéseket arra az esetre tette fel, ha a második kérdésre igenlő válasz adandó. A második kérdésre adott válasza tekintettel a harmadik és a negyedik kérdést nem kell megválaszolni.

A harmadik kérdésről

- 46 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontját akként kell-e értelmezni, hogy annak értelmében meg kell adni a tartózkodási engedélyt a kíséző nélküli kiskorú nagykorú, harmadik ország állampolgárságával rendelkező lánytestvérének, aki súlyos betegsége folytán teljes és állandó szülői gondozásra szorul, amennyiben e tartózkodási engedély megadásának megtagadása esetében e menekültet megfosztanák a szüleivel való családegyesítésre vonatkozó, e rendelkezés által biztosított jogától.

- 47 E tekintetben ki kell emelni, hogy a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok, amennyiben az Unió jogát hajtják végre, saját hatáskörükben és a Szerződésekben az Unióra ruházott hatáskörök korlátain belül tiszteletben tartják az ebben a Chartában foglalt jogokat és betartják az abban foglalt elveket, valamint előmozdítják azok alkalmazását.
- 48 Ekként az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a tagállamoknak, és különösen bíróságaiknak amellettt hogy saját nemzeti jogukat az uniós joggal összhangban kell értelmezniük, arra is ügyelniük kell, hogy a másodlagos jog valamely szabályának ne olyan értelmezését vegyék alapul, amely ellentétes az uniós jogrend révén védelemben részesített alapvető jogokkal (2020. július 16-i État belge [Családegyesítés – Kiskorú gyermek] ítélet, C-133/19, C-136/19 és C-137/19, EU:C:2020:577, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 Közelebbről a Charta 7. cikke elismeri a magán- és a családi élet tiszteletben tartásához való jogot. A Charta e 7. cikkét az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Charta 24. cikkének (2) bekezdésében elismert, a gyermek mindenek felett álló érdekének figyelembevételére vonatkozó kötelezettséggel összefüggésben kell értelmezni, figyelembe véve a gyermeknek a mindkét szülőjével való rendszeres és személyes kapcsolattartásra vonatkozó, ugyanezen cikk (3) bekezdésében kifejezett szükségét (2022. augusztus 1-jei Bundesrepublik Deutschland [Kiskorú menekülttel való családegyesítés] ítélet, C 273/20 és C 355/20, EU:C:2022:617, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 Következésképpen a 2003/86 irányelv rendelkezéseit akként kell értelmezni és alkalmazni a Charta 7. cikkének és 24. cikke (2) és (3) bekezdésének fényében, amint az következik egyébiránt ezen irányelv (2) preambulumbekkezdéséből és 5. cikkének (5) bekezdéséből, hogy azok arra kötelezik a tagállamokat, hogy a családegyesítés iránti kérelmeket az érintett gyermekek érdekeinek figyelembevételével vizsgálják a családi élet elősegítése érdekében (2022. augusztus 1-jei Bundesrepublik Deutschland [Kiskorú menekülttel való családegyesítés] ítélet, C-273/20 és C-355/20, EU:C:2022:617, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 Ez a helyzet többek között a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja esetében, amely – amint az a jelen ítélet 40. pontjában megállapításra került – kifejezetten a kísérő nélküli kiskorúak szüleikkel való családegyesítésének elősegítésére irányul annak érdekében, hogy fokozott védelmet biztosítson e kiskorúak számára kiszolgáltatott helyzetük miatt, és amely következképpen különös jelentőséggel bír a Charta 7. cikkében, valamint 24. cikkének (2) és (3) bekezdésében biztosított alapvető jogok tényleges tiszteletben tartása szempontjából.
- 52 Ezenfelül, amint azt a Bíróságnak már alkalma volt megállapítani, a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja a tagállamok részére pontos, pozitív kötelezettségeket ír elő, amelyeknek világosan meghatározott alanyi jog felel meg. E rendelkezés a tagállamok számára az abban meghatározott esetben kötelezővé teszi, hogy engedélyezzék a családegyesítő elsőfokú egyenes ági felmenőivel való családegyesítést, anélkül hogy a tagállamok mérlegelési mozgástérrel rendelkeznének (2018. április 12-i A és S ítélet, C-550/16, EU:C:2018:248, 43. pont).
- 53 Következésképpen a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja értelmében az olyan kísérő nélküli kiskorú menekültet, mint RI, megilleti a két szülőjével való családegyesítés joga.
- 54 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy az RI-vel való családegyesítést célzó beutazás és tartózkodás iránti kérelmeket RI két szülője, valamint TY, RI nővére nyújtotta be. Ez utóbbi személy, jóllehet nagykorú, súlyos betegsége folytán szülei gyakorlati gondozására szorul. Közelebbről cerebrális parézisben szenved, amelynek

következtében folyamatosan kerekesszékre és napi személyes gondozásra szorul, beleértve az étkezéshez nyújtott segítséget is. E gondozást lényegében édesanyja, CR nyújtja, mivel TY a jelenlegi lakóhelyén nem fordulhat szociális segítő hálózathoz az említett gondozás nyújtása céljából. Következésképpen kizárólag TY szülei képesek lányukról gondoskodni, ekként nem hagyhatják őt magára a származási országában.

- 55 Amint azt a kérdést előterjesztő bíróság megállapította, tekintettel e kivételes helyzetre és TY betegségének különösen súlyos jellegére, két szülője nem csatlakozhat kísérő nélküli kiskorú fiúkhoz Ausztriában anélkül, hogy lányukat ne vinnék magukkal. RI számára kizárólag úgy biztosítható a szüleivel történő családdegysítéshez való jogának gyakorlása, ha RI számára is beutazási és tartózkodási jogot biztosítanak.
- 56 E körülmények között ha TY számára nem engedélyeznék szüleivel egyidejűleg az RI-vel való családdegysítést is, RI ténylegesen meg lenne fosztva a szüleivel történő családdegysítéshez való, a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjából eredő jogától.
- 57 Márpedig az ilyen eredmény összeegyeztethetetlen lenne e jog feltétlen jellegével, és veszélyeztetné annak hatékony érvényesülését, ami sértené mind a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdése a) pontjának a jelen ítélet 51. pontjában felidézett célját, mind pedig a Charta 7. cikkéből és 24. cikkének (2) és (3) bekezdéséből eredő, a jelen ítélet 49. pontjában említett követelményeket, amelyek tiszteletben tartását ezen irányelvnek biztosítania kell.
- 58 Ebből az következik, hogy az alapügy kivételes körülményeire tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy biztosítsa az RI-nek a szüleivel való családdegysítésre vonatkozó, a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjából eredő jogának hatékony érvényesülését, továbbá a Charta 7. cikkében, valamint 24. cikkének (2) és (3) bekezdésében biztosított alapvető jogok tiszteletben tartását azáltal, hogy lánytestvére számára is megadja az Ausztriába való beutazásra és az ott-tartózkodásra vonatkozó engedélyt.
- 59 Egyébiránt e megállapítást nem vonja kétségbe a 2019. december 12-i Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Családdegysítés – A menekült lánytestvére) (C-519/18, EU:C:2019:1070) ítélet, amelyben a Bíróság kimondta, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes, bizonyos feltételek teljesülése esetén, hogy valamely tagállam csak akkor engedélyezi egy menekült lánytestvérének családdegysítését, ha az az egészségügyi állapota miatt képtelen önmagáról gondoskodni.
- 60 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a jelen alapügyben szereplőhöz hasonló tényállás, valamint a kérdést előterjesztő bíróság által felvetett jogkérdések jelentősen különböznek azoktól, amelyek az említett ítélet alapjául szolgáltak. Ez utóbbi ítéletben ugyanis annak meghatározásáról volt szó, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikkének (2) bekezdése, amely fakultatív jellegű, milyen körülmények között teszi adott esetben lehetővé a menekültek számára – ideértve azokat is, akik nem kísérő nélküli kiskorúak –, hogy önállóan kérjék a testvéreikkel való családdegysítést. Ezzel szemben a jelen ügyben a Bíróságnak az említett irányelv 10. cikkének (3) bekezdése alapján egy kísérő nélküli kiskorú menekültnek a szüleivel történő családdegysítéshez való jogának terjedelméről kell határoznia egy olyan sajátos helyzetben, amelyben e jog nem gyakorolható, ha nem adnak beutazási és tartózkodási engedélyt a menekült nagykorú, súlyosan beteg és ennél fogva az említett szülőktől való teljes és tartós függőségi helyzetben lévő lánytestvére számára.

- 61 A fentiekre tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy annak értelmében meg kell adni a tartózkodási engedélyt a kísérő nélküli kiskorú nagykorú, harmadik ország állampolgárságával rendelkező lánytestvérének, aki súlyos betegsége folytán teljes és állandó szülői gondozásra szorul, amennyiben e tartózkodási engedély megadásának megtagadása esetében e menekültet megfosztanák a szüleivel való családegyesítésre vonatkozó, e rendelkezés által biztosított jogától.

A hatodik és hetedik kérdésről

- 62 Hatodik és hetedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keres választ, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontját akként kell-e értelmezni, hogy a tagállam megkövetelheti a kísérő nélküli kiskorú menekülttől vagy szüleitől, hogy az e rendelkezés szerinti, szülőkkel történő családegyesítéshez teljesítsék az ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeket, és, adott esetben e feltételek teljesítése függ-e attól, hogy a családegyesítés iránti kérelmet az említett irányelv 12. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében előírt határidőn belül nyújtották-e be.
- 63 E kérdések megválaszolása céljából emlékeztetni kell arra, hogy a 2003/86 irányelv „A családegyesítési jog gyakorlására vonatkozó követelmények” címet viselő IV. fejezetében foglalt 7. cikkének (1) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy előírják arra vonatkozó bizonyíték szolgáltatását, hogy a családegyesítő az érintett tagállamban egy hasonló család számára szabványosnak tekintett szálláshellyel, saját maga és családtagjai számára egészségbiztosítással és az érintett tagállam szociálissegély-rendszeréhez történő folyamodás nélkül a saját maga és családtagjai eltartásához elégséges állandó és rendszeres forrásokkal rendelkezik.
- 64 A 2003/86 irányelvnek – a 10. cikkhez hasonlóan ezen irányelv „A menekültek családegyesítése” címet viselő V. fejezetében található – 12. cikke (1) bekezdésének első albekezdése előírja, hogy ezen irányelv 7. cikkétől eltérve, a tagállamok nem írhatják elő a menekült, illetve családtagjai számára, hogy az említett irányelv 4. cikkének (1) bekezdésében említett családtagokra vonatkozó kérelem tekintetében bizonyítékot szolgáltatassanak arra nézve, hogy a menekült megfelel a 7. cikkben megállapított követelményeknek.
- 65 Az említett 4. cikk – a 2003/86 irányelv „Családtagok” címet viselő II. fejezetének egyetlen cikke – (1) bekezdésével összhangban a tagállamok – ezen irányelv alapján és a IV. fejezetben, valamint a 16. cikkben megállapított feltételeknek való megfelelésre is figyelemmel – az itt felsorolt családtagok, köztük a családegyesítő házastársa és kiskorú gyermekei beutazását és tartózkodását engedélyezik.
- 66 A 2003/86 irányelv 12. cikke (1) bekezdése első albekezdésének az ezen irányelv 4. cikkének (1) bekezdésével és 7. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben történő értelmezéséből tehát az következik, hogy ez az előbbi rendelkezés kedvezőbb feltételeket állapít meg a menekültnek a nukleáris család tagjaival való családegyesítése tekintetében, kizárva a tagállamok azon lehetőségét, hogy megköveteljék annak bizonyítását, hogy a menekült egy hasonló méretű család számára szabványosnak tekintett szálláshellyel, saját maga és családtagjai számára egészségbiztosítással, valamint a saját maga és családtagjai eltartásához elégséges állandó és rendszeres forrásokkal rendelkezik.

- 67 A 2003/86 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdése pontosítja ugyanakkor, hogy a tagállamok előírhatják a menekült számára, hogy tegyen eleget az ugyanezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében említett feltételeknek, ha a családegyesítésre irányuló kérelmet nem nyújtják be a menekült jogállás megadása után három hónapon belül.
- 68 A 2003/86 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdéséből tehát az következik, hogy az uniós jogalkotó megengedte a tagállamok számára, hogy a 2003/86 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében említett feltételeket illetően az általános jogi rendszert alkalmazzák a főszabály szerint a menekültekre alkalmazandó előnyösebb rendszer helyett, amennyiben a családegyesítés iránti kérelmet a menekült jogállás megadását követő bizonyos határidőn túl nyújtják be (lásd ebben az értelemben: 2018. november 7-i K és B ítélet, C-380/17, EU:C:2018:877, 46. pont).
- 69 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy az Osztrák Köztársaság élt mind a 2003/86 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében előírt lehetőséggel, amikor előírta, hogy a családegyesítők feleljenek meg az e rendelkezésben meghatározott feltételeknek, mind pedig az ezen irányelv 12. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében előírt lehetőséggel, amikor előírta, hogy e feltételeknek menekült jogállással rendelkező családegyesítőknek is meg kell felelniük, ha a családegyesítési célú beutazási és tartózkodási kérelmet több mint három hónappal e jogállás végleges megadását követően nyújtják be.
- 70 A kérdést előterjesztő bíróságnak ugyanakkor kételyei vannak a tekintetben, hogy ez utóbbi lehetőség kiterjed-e a kísérő nélküli kiskorú menekült szüleivel való, a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja szerinti családegyesítésére is, és így a tagállamok előírhatják-e az ilyen családegyesítés tekintetében, hogy a kiskorú menekült vagy a szülei teljesítsék az ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételeket, kivéve ha a szüleivel való családegyesítés iránti kérelmet az azt követő három hónapos határidőn belül nyújtották be, hogy e kiskorú menekült jogállást kapott.
- 71 Márpedig a 2003/86 irányelv szövegére, rendszerére és céljára, valamint a Charta 7. cikkéből és 24. cikkének (2) és (3) bekezdéséből eredő követelményekre tekintettel e kérdésre nemleges választ kell adni.
- 72 A 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja ugyanis kedvezményes elbánást nyújt a kísérő nélküli kiskorú menekültek számára azzal, hogy „az ezen irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a) pontjában megállapított feltételek alkalmazása nélkül” engedélyezik az első fokú, egyenes ági felmenő rokonaikkal való családegyesítést.
- 73 Amint arra a főtanácsnok indítványának 26. pontjában lényegében rámutatott, az irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a) pontja kifejezetten utal a IV. fejezetben – amelynek a 7. cikk részét képezi – meghatározott feltételekre. A 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjából, összefüggésben értelmezve ugyanezen irányelv 4. cikke (2) bekezdésének a) pontjával, az következik, hogy a tagállamok nem írhatják elő, hogy egy kísérő nélküli kiskorú vagy szülei teljesítsék az ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeket, amikor ez utóbbiak a kiskorúval való családegyesítést célzó beutazási és tartózkodási engedélyt nyújtanak be az irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján.

- 74 A 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdése a) pontjának ezen értelmezését megerősíti mind e rendelkezés célja – amely – amint arra a jelen ítélet 40. és 51. pontja emlékeztet – kifejezetten a kísérő nélküli kiskorúak szüleikkel való családegyesítésének elősegítésére irányul annak érdekében, hogy e kiskorúak számára különösen kiszolgáltatott helyzetük miatt fokozott védelmet biztosítson, mind pedig ezen irányelv rendszere, és különösen annak 12. cikke (1) bekezdése.
- 75 Ezen utóbbi rendelkezés ugyanis kifejezetten csak az „[ezen irányelv] 4. cikk[ének] (1) bekezdésében említett családtagokra vonatkozó”, azaz a családegyesítő házastársára és kiskorú gyermekeire vonatkozó kérelmekről szól. Ezen irányelv rendszeréből az következik tehát, hogy az uniós jogalkotó egyrészt e 12. cikk (1) bekezdésében, másrészt az említett irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjában két eltérő rendszert írt elő, amelyek közül az elsőt minden menekültnek a nukleáris családja tagjaival való családegyesítésére alkalmazni kell, és lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy megköveteljék a családegyesítőtől, hogy feleljen meg az ugyanezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételeknek, ha a családegyesítés iránti kérelmet nem a menekült jogállás megadását követő három hónapon belül nyújtották be, míg a másodikat kifejezetten a kísérő nélküli kiskorúaknak a szüleikkel való családegyesítésére kell alkalmazni, és nem biztosít ilyen lehetőséget.
- 76 Ezenkívül az uniós jogalkotó azzal, hogy a kísérő nélküli kiskorú menekültek szüleikkel való családegyesítés iránti, a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontján alapuló kérelmei keretében kizárta a tagállamok azon lehetőségét, hogy megköveteljék az ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülését, megfelelt a Charta 7. cikkéből eredő, a családi élet tiszteletben tartására vonatkozó követelményeknek, valamint a Charta 24. cikkének (2) és (3) bekezdésének, amely szerint a gyermek mindenek felett álló érdekének elsődleges szempontnak kell lennie minden gyermekekkel kapcsolatos tevékenységben, és figyelembe kell venni annak szükségességét, hogy a gyermek mindkét szülőjével rendszeres, személyes kapcsolatot tartson fenn.
- 77 Ugyanis, amint azt a Bizottság kiemelte, gyakorlatilag lehetetlen, hogy egy kísérő nélküli kiskorú rendelkezzen saját maga és családtagjai számára megfelelő szálláshellyel, egészségbiztosítással és forrásokkal, ekként teljesítse a 2003/86 irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében meghatározott feltételeket. Ugyancsak kifejezetten nehéz az ilyen kiskorú szülei számára e feltételek teljesítése még azt megelőzően, hogy gyermekükhöz az érintett tagállamban csatlakoztak volna. Így az, ha a kísérő nélküli kiskorúak szüleikkel való családegyesítésének lehetőségét az említett feltételektől tennék függővé, valójában megfosztaná e kiskorúakat e családegyesítési joguktól, ekként sértené a Charta 7. cikkéből és 24. cikkének (2) és (3) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.
- 78 Ebből következik, hogy amennyiben a kísérő nélküli kiskorú menekült szülei a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontja alapján családegyesítési célú beutazási és tartózkodási kérelmet nyújtanak be, a tagállamok nem követelhetik meg sem e kiskorútól, sem a szüleitől, hogy teljesítsék az ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében említett feltételeket, vagyis hogy az érintett tagállamban valamennyi családtag számára elegendőnek tekintett szálláshellyel, e család valamennyi tagjára kiterjedő egészségbiztosítással, valamint az említett család eltartásához elegendő állandó és rendszeres forrásokkal rendelkezzenek, anélkül hogy az érintett tagállam szociális segélyezési rendszerére szorulnának.
- 79 Ehhez hasonlóan, mivel az alapügy kivételes körülményeire tekintettel, és amint az a jelen ítélet 58. pontjában megállapításra került, az RI-nek a két szülőjével való családegyesítésre vonatkozó, a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontjából eredő joga hatékony érvényesülésének biztosítása érdekében szükséges, hogy nagykorú lánytestvére is beutazási és tartózkodási engedélyt

kapjon, hiszen szülei Ausztriában nem tudnak csatlakozni kísérő nélküli kiskorú menekült fiukhoz anélkül, hogy lányukat magával vinnék, mégpedig azért, mert olyan súlyos betegségben szenved, amely miatt teljes mértékben és tartósan a szülei gyakorlati gondozására szorul, az érintett tagállam azt sem követelheti meg, hogy RI vagy szülei a kiskorú menekült lánytestvére tekintetében teljes mértékben és tartósan megfeleljenek az ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételeknek.

- 80 A fentiekre tekintettel a hatodik és hetedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy a tagállam nem követelheti meg a kísérő nélküli kiskorú menekülttől vagy szüleitől, hogy az e rendelkezés szerinti, szülőkkel történő családdegysítéshez teljesítsék az ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeket, függetlenül attól, hogy a családdegysítés iránti kérelmet az említett irányelv 12. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében előírt határidőn belül nyújtották-e be.

A költségekről

- 81 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) A családdegysítési jogról szóló, 2003. szeptember 22-i 2003/86/EK tanácsi irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy ahhoz, hogy e rendelkezés alapján családdegysítési jogra hivatkozassanak, és ekként az ebben foglaltaknál kedvezőbb feltételekben részesüljenek, az említett rendelkezés nem követeli meg a kísérő nélküli kiskorú első fokú egyenes ági felmenő rokonaitól, hogy az e kiskorúval való családdegysítés céljából beutazási és tartózkodási kérelmet nyújtsanak be meghatározott határidőn belül, amennyiben e menekült még kiskorú e kérelem benyújtásának időpontjában, de a családdegysítési eljárás során nagykorúvá válik.
- 2) A 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy annak értelmében meg kell adni a tartózkodási engedélyt a kísérő nélküli kiskorú nagykorú, harmadik ország állampolgárságával rendelkező lánytestvéreinek, aki súlyos betegsége folytán teljes és állandó szülői gondozásra szorul, amennyiben e tartózkodási engedély megadásának megtagadása esetében e menekültet megfosztanák a szüleivel való családdegysítésre vonatkozó, e rendelkezés által biztosított jogától.
- 3) A 2003/86 irányelv 10. cikke (3) bekezdésének a) pontját akként kell értelmezni, hogy a tagállam nem követelheti meg a kísérő nélküli kiskorú menekülttől vagy az első fokú egyenes ági felmenő rokonaitól, hogy az e rendelkezés szerinti, első fokú egyenes ági felmenő rokonokkal történő családdegysítéshez teljesítsék az ezen irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében foglalt feltételeket, függetlenül attól, hogy a családdegysítés iránti kérelmet az említett irányelv 12. cikke (1) bekezdésének harmadik albekezdésében előírt határidőn belül nyújtották-e be.

Aláírások